

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2025

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Sisällysluettelo

Puheenjohtajan katsaus.....	3
1. Tarkastuslautakunta.....	4
1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät	4
1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja työskentely	5
2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen käsittely maakuntavaltuustossa.....	7
3. Toiminnan arviointia	7
3.2. Maakuntahallituksen toiminta ja tavoitteiden toteutuminen	9
3.3. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	9
3.4. Henkilöstötilanne ja työhyvinvointi	10
3.5. Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025 ja niiden toteutuminen	12
3.6. EU:n ja kansallisen tason verkostot ja rahoituskanavat	14
3.7. Talous	15
3.8. Sidosryhmät	16
4. Allekirjoitukset	17

Puheenjohtajan katsaus

Arvoisat valtuutetut ja yhteistyökumppanit,

Keski-Pohjanmaan liiton toiminta on kuluneella kaudella edennyt myönteiseen suuntaan. Aluekehittämisen tulokset kertovat määrätietoisesta, asiantuntevasta ja pitkäjänteisestä työstä, jota liiton osaavat aluekehittäjät tekevät päivittäin maakuntamme elinvoiman, kilpailukyvyn ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Heidän asiantuntemuksensa, sitoutumisensa ja kykynsä rakentaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä ovat keskeisessä roolissa näiden tulosten saavuttamisessa.

Erityisen tärkeää on ollut myös aktiivinen ja tavoitteellinen edunvalvontatyö niin kansallisella tasolla kuin Euroopan unionissakin. Maakunnan äänen kuuluminen päätöksenteossa edellyttää jatkuvaa vuoropuhelua, vaikuttamista ja verkostotyötä. Työtä, jota on tehty suunnitelmallisesti ja tuloksellisesti.

Samanaikaisesti on tunnistettu työyhteisöön liittyviä haasteita. Näihin on suhtauduttu vakavasti, ja tarvittaviin toimenpiteisiin on ryhdytty tilanteen parantamiseksi. Tarkastuslautakunta seuraa kehitystä ja toimenpiteiden vaikuttavuutta jatkossakin osana vastuullista ohjaus- ja arviointitehtäväänsä.

Keski-Pohjanmaa on pieni, mutta vahva maakunta. Meidän voimamme syntyy osaamisesta, yhteishengestä ja kyvystä tehdä yhteistyötä, niin maakunnan sisällä kuin muiden maakuntien kanssa. Yhteistyö, luottamus ja yhteinen tahtotila ovat jatkossakin menestyksemme perusta.

Joacim Sandbacka

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1. Tarkastuslautakunta

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämistä varten (Kuntalaki 121§). Lautakunnan toimintaa ohjaa lainsäädännön lisäksi valtuuston hyväksymä hallintosääntö.

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 410/2015 §:n 121 mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan toimintaa ohjaa lainsäädännön lisäksi valtuuston hyväksymä hallintosääntö.

Kuntalain §:n 121 mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
5. valvoa kuntalain §:ssä 84 säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan tulee myös laatia arviointisuunnitelma ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Maakuntahallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Kuntalain mukaisten tehtävien lisäksi Keski-Pohjanmaan liiton hallintosäännössä on määrätty, että tarkastuslautakunnan on:

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,

2. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä,

3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalaissa tarkoitettujen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kuntayhtymän verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä kuntayhtymässä. Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset maakuntavaltuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Sidonnaisuuksista ilmoittamista koskeva säädös on tullut voimaan 1.6.2017 alkaen. Tarkastuslautakunta on koonnut luottamustehtävissä toimivien sidonnaisuusrekisterin ja saattanut sen valtuustolle tiedoksi. Sidonnaisuusrekisteri on julkaistu maakuntaliiton verkkosivuilla. Kun tehtävissä tulee muutoksia, on ilmoitusvelvollisten ensisijaisesti itse huolehdittava muutosten ilmoittamisesta.

1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja työskentely

Voimassa olevan hallintosäännön mukaan tarkastuslautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla maakuntavaltuutettuja.

Maakuntavaltuusto on 15.9.2025 valinnut tarkastuslautakunnan valtuustokaudelle 2025–2029.

Tarkastuslautakunnan jäseninä ja varajäseninä ovat toimineet 15.9.2025 alkaen;

Jäsen	Varajäsen
Joacim Sandbacka, puheenjohtaja	Carina Rudström
Johanna Järvelä, varapuheenjohtaja	Esa Erkkilä
Mika Olkkola	Helinä Tuomela
Satu Tervola	Veijo Porkola
Mikko Tamminen	Maarit Kauppinen

Tarkastuslautakunnan jäseninä ja varajäseninä ovat toimineet siihen saakka.

Jäsen	Varajäsen
Reino Herlevi, puheenjohtaja	Esa Saari
Ulpu Keränen, varapuheenjohtaja	Tiina Haukilahti
Marko Kautto	Suvi Pajunpää
Anja Törmä	Esa Erkkilä
Pekka Kauppi	Joni Haapasalo

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tarkastuksen ja arvioinnin asiantuntija Sirkku Patokoski. Kokoussihteerinvaralla toimii tilintarkastaja HT, JHT Heli Santala.

Mika Olkkola, Mikko Tamminen, Johanna Järvelä, Joacim Sandbacka, Satu Tervola

Arvioinnin toteuttaminen

Kokouksen keskeinen aihe	Päivämäärä
Kehittämispäällikön esittäytyminen ja ajankohtaiskatsaus hankkeisiin, elinvoimajohtajan esittäytyminen sekä katsaus liiton elinvoimatyöhön, tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma 2025–2028 ja vuosityöohjelma, syksyn kokousaikataulu	15.10.2025
Työsuojeluvaltuutetun kuuleminen, hallintojohtajan esittäytyminen sekä talouden ja hallinnon ajankohtaiset asiat, tilintarkastajan valinta tilikausille 2026–2028, tilintarkastajan työohjelma, tilintarkastajan puheenvuoro, esteellisyydet, tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman 2025–2028 ja vuosityöohjelman viimeistely	12.11.2025
Maakuntajohtaja kuuleminen, maakuntahallituksen vastaukset tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomukseen, vuosityöohjelman tarkentaminen	8.12.2025
Alueellinen yhteistyö ja edunvalvonta- Kannuksen kaupunki, tilintarkastajan raportointi	14.1.2026
Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen johtajan kuuleminen, liiton talouden ajankohtaiset asiat ja talousarvio 2026, sidonnaisuusilmoitukset, arviointikertomuksen laadinta	4.2.2026
Arviointikertomuksen laadinta	18.2.2026
Arviointikertomuksen laadinta	11.3.2026

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta -maakuntahallituksen puheenjohtajan kuuleminen, tilinpäätöksen 2025 esittely ja muut talouden ajankohtaiset asiat, henkilöstöraportti vuodelta 2025, työsuojeluvaltuutetun kuuleminen, sidonnaisuudet, arviointikertomuksen laadinta	25.3.2026
Sidonnaisuudet, arviointikertomuksen laadinta	8.4.2026
Vuoden 2025 tilintarkastuskertomus ja tilintarkastajan raportti, vuoden 2025 tilinpäätöksen käsittely, arviointikertomus	22.4.2026

2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen käsittely maakuntavaltuustossa

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2024 käsiteltiin maakuntavaltuuston kokouksessa 5.5.2025.

3. Toiminnan arviointia

Tarkastuslautakunnan arviointitoiminta perustuu vuoden 2025 arviointisuunnitelmaan. Tässä arviointikertomuksessa arvioinnin painopisteinä ovat olleet henkilöstön hyvinvointi, toiminnan ja päätöksenteon läpinäkyvyys, strategian toteutuminen sekä maakuntaliiton toiminnan vaikuttavuus.

Arvioinnissa on tarkasteltu maakuntavaltuuston talousarviossa asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Arvioinnin aineistona on käytetty vuoden 2025 toimintakertomusta ja tilinpäätöstä sekä tarkastuslautakunnan itse keräämää aineistoa. Arvioinnissa on hyödynnetty monipuolisia ja tarkoituksenmukaisia tiedonkeruumenetelmiä, joihin ovat kuuluneet esityslistat ja pöytäkirjat liiteaineistoinen, kokouksissa saadut suulliset katsaukset sekä kokouksissa täydentävä kirjallinen materiaali.

Tarkastuslautakunta on perustanut arviointinsa pääsääntöisesti niihin havaintoihin, jotka se on itse todennut tai saanut muutoin tietoonsa. Kerättyä aineistoa on analysoitu soveltuvin menetelmin, ja analyysin pohjalta on tehty havaintoja sekä niihin perustuvia johtopäätöksiä. Johtopäätökset eivät pääosin sisällä suosituksia, sillä ne kuuluvat operatiivisen johdon tehtäviin. Tarkastuslautakunnan tehtävänä ei ole osallistua operatiiviseen johtamiseen.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin mukaan käytetty aineisto ja menetelmät ovat olleet riittäviä ja tarkoituksenmukaisia maakuntaliiton toiminnan ja tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi.

Tarkastuslautakunta toteaa, että maakuntaliiton toiminta on järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla perustuen pääosiltaan maakuntavaltuuston hyväksymiin linjauksiin, sekä talous- ja toimintasuunnitelman tavoitteisiin.

Tarkastuslautakunnan käyttämä arviointiskaala	
	kiitoksia ja myönteisiä havaintoja
	suosituksia ja toteamuksia
	kriittisiä havaintoja
	ei voida arvioida

3.1. Liiton johtaminen ja hallinto

Keski-Pohjanmaan liiton toiminta jakaantuu kolmeen vastuualueeseen: lakisääteiseen toimintaan, muuhun kehittämistoimeen ja vuokraustoimintaan. Maakuntaliiton toimielimiä ovat maakuntavaltuusto, maakuntahallitus, tarkastuslautakunta sekä maakuntajohtaja. Tilivelvollisia ovat maakuntahallituksen jäsenet ja maakuntajohtaja.

Keski-Pohjanmaan liiton edustajainkokous valitsi kokouksessaan 25.8.2025 Keski-Pohjanmaan maakuntavaltuuston toimikaudelle 2025–2029. Valtuuston jäsenet ovat jäsenkuntiansa valtuutettuja, mikä tukee jäsenkuntien edustuksellista ohjausta maakuntaliiton toiminnassa.

Maakuntavaltuusto valitsi 15.9.2025 kokouksessaan puheenjohtajiston sekä maakuntahallituksen jäsenet toimikaudelle 2025–2027 ja tarkastuslautakunnan jäsenet toimikaudelle 2025–2029. Maakuntavaltuuston puheenjohtajaksi valittiin Timo Pärkkä ja varapuheenjohtajaksi Risto Koljonen. Aiemmin maakuntavaltuuston puheenjohtajana toimi Mauri Peltokangas ja varapuheenjohtajana Sakari Ruisaho. Maakuntahallituksen puheenjohtajaksi valittiin Matti Louhula ja varapuheenjohtajaksi Timo Sillanpää.

Maakuntavaltuusto kokoontui tilikauden 2025 aikana 5 kertaa.

Valtuusto asetti tilapäisen valiokunnan käsittelemään maakuntaliiton johtamiseen liittyviä kysymyksiä. Vuoden 2025 keskeisenä asiana on ollut selvittää johtamiseen ja työturvallisuuden liittyviä huolenaiheita sekä arvioida, nauttiiko maakuntajohtaja maakuntavaltuuston luottamusta.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan maakuntaliiton hallinnolliset rakenteet ovat selkeät ja vastaavat maakuntaliitolle asetettuja lakisääteisiä vaatimuksia.

Tarkastuslautakunta on kuitenkin huolestunut hallinnon kuormittavuudesta ja toimivuudesta käytännössä. Lautakunta pitää aiheellisena arvioida, ovatko käytettävissä olevat henkilöstöresurssit riittävät hallinnon tehtävien hoitamiseen, erityisesti tilanteessa, jossa henkilöstön vaihtuvuus on ollut suurta.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että hallintosäätöuudistuksen tilanne on edelleen epäselvä, mikä vaikeuttaa vastuiden, toimivaltuuksien ja menettelytapojen selkeää hahmottamista. Epäselvyydet hallinnon rakenteissa ja ohjeistuksessa lisäävät hallinnollista kuormitusta ja voivat heikentää päätöksenteon sujuvuutta.

Lisäksi tarkastuslautakunta on havainnut merkittäviä puutteita tiedon kulussa, tiedon saatavuudessa ja tiedon saavutettavuudessa. Erityisesti julkisesti saatavilla olevan tiedon, esimerkiksi kotisivujen ajantasaisuudessa ja kattavuudessa, on havaittu puutteita suhteessa hyvän hallinnon ja avoimuuden vaatimuksiin. Tiedonhallinnan haasteet heijastuvat myös tarkastuslautakunnan tiedonsaantiin. Lautakunta ei ole kaikilta osin saanut pyytamiään tietoja, vaikka tietoja on erikseen pyydetty.

Edellä mainitut seikat huomioon ottaen tarkastuslautakunta katsoo, että hallinnon toimivuutta, tiedonkulkua ja tiedonhallintaa on syytä arvioida kokonaisuutena sekä ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin hallinnollisen kuormituksen keventämiseksi ja organisaation toimivuuden varmistamiseksi.

3.2. Maakuntahallituksen toiminta ja tavoitteiden toteutuminen

Maakuntahallituksen toiminta oli aktiivista. Se kokoontui vuoden 2025 aikana yhteensä 16 kertaa (edellisvuonna 11 kertaa). Vanha hallitus kokoontui 11 kertaa ja uusi hallitus 5 kertaa.

Uusi hallitus on ottanut aktiivisen otteen ja on huomioinut tiedossa olevat haasteet omassa työskentelyssään.

Tarkastuslautakunta korostaa maakuntahallituksen työnantajavastuun merkitystä ja roolia maakuntaliiton organisaation toimintaedellytysten turvaamisessa jatkossakin Keski-Pohjanmaan maakunnan parhaaksi.

3.3 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan organisaation tavoitteiden saavuttaminen ja toiminnan laillisuus. Riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa, arvioida ja hallita niitä tekijöitä, jotka voivat vaarantaa asetettujen tavoitteiden toteutumisen.

Kuntalain 4. luvun 14 § mukaan valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuusto ohjaa maakuntahallitusta sen vastatessa hallinnon ja talouden hoidosta. Keski-Pohjanmaan liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaa maakuntahallitus. Sisäistä valvontaa ohjaa maakuntahallituksen vuonna 2020 hyväksymä sisäisen valvonnan yleisohje.

Keski-Pohjanmaan sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2025 oli maakuntahallituksen käsiteltävänä 19.1.2026 (§3). Maakuntahallitus päätti äänin 3–6 palauttaa raportin uudelleen valmisteluun. Päätöksen perustelujen mukaan raporttia pidettiin puutteellisena, eikä sen katsottu antavan kokonaiskuvaa vuoden 2025 sisäisestä valvonnasta, koska raportissa ei ollut käsitelty Mehiläisen syksyllä tekemän työpaikkaselvityksen havaintoja.

Maakuntahallituksen puheenjohtaja on antanut maakuntahallituksen puolesta poliittista ohjausta sisäisen valvonnan raportin sisältöön siten, että työpaikkaselvitystä ja siitä aiheutuneita toimenpiteitä koskeva maininta tuli sisällyttää sisäisen valvonnan raporttiin. Lisäksi linjattiin, että raportissa esitetyt maakuntajohtajan asemaan liittyneet rasisutustekijät tulee käsitellä henkilöstöraportissa ja poistaa sisäisen valvonnan raportista.

Maakuntahallituksen kokouksessa 16.2.2026 (§9) sisäisen valvonnan raportti vuodelta 2025 merkittiin tiedoksi.

Sisäisen valvonnan raportin mukaan sisäisessä valvonnassa ei vuoden 2025 aikana havaittu poikkeamia, epäsäännöllisyyksiä tai virheitä pois lukien 6. vaihemaakuntakaavan edistäminen. Liiton toiminta on perustunut voimassa oleviin lainsäädöksiin, hallintosäätöön ja ohjeasiakirjoihin. Liitto on kyennyt toteuttamaan lainsäädännön asettamat, Liiton perussopimuksessa esitetyt ja vuoden 2025 talous- ja toimintasuunnitelman mukaiset tehtävät hyvin ja tehtyjen linjausten mukaisesti.

Tarkastuslautakunta suositaa edelleen kiinnittämään erityistä huomiota sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan. Sisäisen valvonnan ohjeet olisi syytä päivittää.

Tarkastuslautakunta suositaa, että toimialojen päälliköt toteuttavat sisäistä valvontaa raportoimalla suoraan maakuntahallitukselle, jolloin maakuntahallitus voi muodostaa kokonaisarvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että organisaation haavoittuvuus henkilöstön poissaolojen aikana on edelleen merkittävä riski tavoitteiden toteutumiselle. Lautakunnan arvion mukaan sijaistus- ja varahenkilöjärjestelyjä tulee vahvistaa, jotta tehtävien hoito ei keskeydy henkilöstömuutosten tai äkillisten poissaolojen vuoksi.

Lisäksi tarkastuslautakunta on huolestunut henkilöstöressurssien riittävydestä ja vastuunjakoa on tarpeen tarkastella toiminnan sujuvoittamiseksi. Lautakunta korostaa myös työhyvinvoinnin ja sairauspoissaolojen seurannan merkitystä sekä julkisen rahoituksen tehokkaan käytön varmistamista osana riskienhallintaa.

3.4. Henkilöstötilanne ja työhyvinvointi

Keski-Pohjanmaan liiton henkilöstöpolitiikan tavoitteena on henkilöstöraportin 2025 mukaan vastuullinen, eettinen ja kestävä henkilöstöjohtaminen.

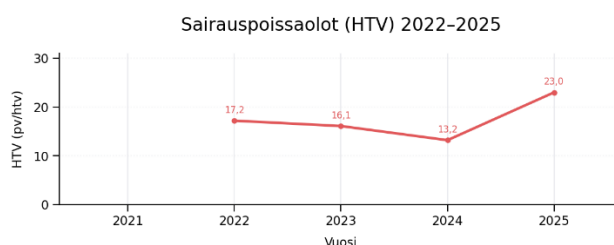
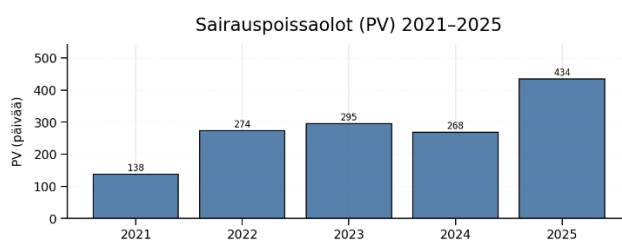
Henkilöstön kokonaismäärä hieman kasvoi edellisvuodesta: vuoden 2025 lopussa oli 20 henkilöä, kun edellisvuonna henkilöstön määrä oli 19. Henkilöstöstä toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oli 17,5 % henkilöstöstä ja määräaikaisia 3,5 %. Liiton työntekijöiden keskimääräinen palvelussuhteen kesto on vuonna 2025 ollut 5.9 vuotta.

Henkilöstön palveluaika vuosina

Vuonna 2025 työhyvinvoinnissa ilmeni selviä haasteita: Mehiläinen Oy:n tekemä työpaikkaselvitys osoitti työilmapiirin heikentyneen, ja sairauspoissaolot nousivat selvästi edellisvuodesta (434 pv; 23 pv/htv). Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan työilmapiirin muutosten syyt liittyivät erityisesti liiton johtamista koskevaan selvittelyprosessiin, joka kuormitti henkilöstöä läpi vuoden.

Henkilöstöresurssit riittivät pääosin tehtävien hoitamiseen, mutta pienessä organisaatiossa kuormituksen jakautuminen ja osaamisvajaukset muodostivat riskin. Koulutuksen toteutuminen oli määrällisesti vähäistä (600 €; painottuen työ- ja elinkeinoministeriön maksuttomiin verkkokoulutuksiin), vaikka koulutuspäiviä kertyi 60, mikä tukee osaamisen ylläpitoa.

Huom: HTV-arvo puuttuu vuodelta 2021 (aineistossa -).

Sairauspoissaolojen kehitys 2021-2025

Sairauspoissaolojen kasvu ja henkilöstökyselyissä näkyneet työilmapiiriongelmat osoittavat, että työhyvinvoinnin tukeminen edellyttää johdon aktiivisia toimenpiteitä. Maakuntahallituksella on keskeinen vastuu henkilöstöjohtamisen linjaamisesta ja seurannasta.

- Tarkastuslautakunta katsoo, että työnantajan tulee varmistaa henkilöstölle riittävät resurssit, selkeä johtamisen tuki sekä avoin ja turvallinen työyhteisökulttuuri, jotta henkilöstö voi suoriutua tehtävistään laadukkaasti ja kestävästi.
- Tarkastuslautakunta korostaa, että henkilöstön kehittämistavoitteiden toteutumista tulee seurata systemaattisesti ja suhteessa liiton strategiaan tarpeisiin.
- Lautakunnan arvion mukaan henkilöstöasioihin on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta henkilöstö kokee työnsä tuetuksi ja työilmapiiri kehittyy myönteisesti.
- Tarkastuslautakunta kiittää henkilöstöä hyvästä ja tuloksellisesta työstä sekä erityisesti pienessä organisaatiossa tehdystä laadukkaasta hanketyöstä.

3.5. Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025 ja niiden toteutuminen

Toimintasuunnitelma laaditaan kolmivuotisjaksoille, jota tarkennetaan vuosittain. Toiminnalliset tavoitteet ohjaavat liiton työntekijöiden päivittäistä työtä ja tavoitteita. Voimassa oleva toimintasuunnitelma käsittää kaudet 2025–2027. Valtuusto on käsitellyt toimintasuunnitelman 2.12.2024 § 10.

Tavoitteiden toteutumista seurataan neljännesvuosittain ja mittaristoa tarkennetaan tarvittaessa suunnittelukauden aikana. Tehtävien toteuttamisesta vastaa maakuntajohtaja.

Suunnitelmakaudelle oli asetettu viisi toiminnallista tavoitetta. Kullekin tavoitteelle oli määritelty vastuuhenkilöt, mittarit ja tavoitearvot. Seuraavassa esitetään tavoitteet sekä niiden yhteydessä tilinpäätöksessä raportoidut toteumat. Luvun lopussa esitetään tarkastuslautakunnan arvio toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.

Tavoite 1. Hyödynnetään täysimääräisesti EU:n ja kansallisen tason verkostoja ja rahoitusinstrumentteja Keski-Pohjanmaan maakunnan kehittämiseksi

- Järjestettiin EAKR-, JTF- ja AKKE-haut sekä hakuinfot
- Osallistuttiin Älykäs erikoistuminen Itä- ja Pohjois-Suomessa 2022–2027-hankkeen toimeenpanoon; HVJ-kuvausta päivitettiin hallintoviranomaisen palautteen perusteella
- Kansainvälisyysstrategian 2030 päivitystyö käynnistettiin ja Interreg-rahoitukseen liittyen järjestettiin sidosryhmätapaamisia

Tavoite 2. Keski-Pohjanmaan maakuntastrategian 2040 ja maakuntaohjelman 2022–2025 toimeenpano etenee asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja elinvoimaisuus kehittyy

- Maakuntaohjelma 2026–2029 ja maakuntastrategia valmisteltiin, olivat nähtävillä ja hyväksyttiin toimitelmissä
- Tuottavuus- ja kasvuohjelma 2026–2027 hyväksyttiin maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmaksi.
- Alastrategioiden valmistelu 2025, käsittely ajoittuu vuodelle 2026

Tavoite 3. Keski-Pohjanmaan aluesuunnittelutyö etenee

- Aluesuunnittelutyötä edistettiin kokonaisuutena, mutta 6. vaihemaakuntakaavan valmistelu viivästyi selvityksiin ja aikataulujen hallintaan liittyneiden haasteiden vuoksi.
- Liikennejärjestelmäsuunnitelma päivitettiin, ja merialuesuunnitteluun osallistuttiin valtakunnallisten linjausten mukaisesti.
- AKKE-rahoitteinen lähijunaselvitys valmistui; ilmastotiekartan päivitystyö käynnistettiin loppuvuonna 2025.

Tavoite 4. Keski-Pohjanmaan toiminnan tuloksellisuus on varmistettu kansainvälisyydellä, yhteistyöllä ja asiantuntijuudella

- Osallistuttiin kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön sekä verkostotoimintaan maakunnan kehittämistehtävien hoitamiseksi.
- Viestintää, maakunnan näkyvyyttä sekä matkailun ja kulttuurin kehittämistä edistettiin suunnitelmallisesti.
- Liiton asiantuntijarooli maakunnallisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa säilyi vahvana

Tavoite 5. Keski-Pohjanmaan liiton työyhteisö, henkilöstö ja luottamushenkilöhallinto toimii hyvän hallinnon ja työyhteisön tapaan

- Työterveyshuolto siirtyi Mehiläiseen; toteutettiin työpaikkaselvitys ja sisäisen hallinnon tarkastus sekä järjestettiin tyhy-toimintaa.
- Työhyvinvoinnissa ilmeni haasteita, mikä näkyi sairauspoissaolojen merkittävänä kasvuna; parannustoimenpiteitä käynnistettiin.

Tarkastuslautakunnan arvio

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että maakuntakaavan edistymiseksi ja valmistumiseksi on tehty toimenpiteitä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tilinpäätöksessä kuvatut toteumat vastaavat pääosin asetettuja tavoitteita toimenpiteiden ja prosessien tasolla. Osa tavoitteista on luonteeltaan pitkäjänteisiä, ja niiden vaikutukset maakunnan elinvoimaisuuteen ilmenevät vasta tulevina vuosina.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että jatkossa tavoitteiden toteutumisen arviointia olisi perusteltua täydentää vaikuttavuuden ja poikkeamien hallinnan näkökulmasta, erityisesti rahoituksen käytön, aluesuunnittelun aikataulujen sekä henkilöstön työhyvinvoinnin osalta.

3.6. EU:n ja kansallisen tason verkostot ja rahoituskanavat

Keski-Pohjanmaan liitto on vuonna 2025 hyödyntänyt EU:n ja kansallisen tason rahoituskanavia maakunnan kehittämistyössä. Rakennerahastotoiminta on toteutunut ohjelmakauden tavoitteiden ja voimassa olevien säädösten mukaisesti, ja liitto on toiminut rahoittaja- ja maksatusviranomaisena sille osoitettujen tehtävien puitteissa. Hakukierroksia on järjestetty suunnitellusti, ja hanketoimijoille on tarjottu neuvontaa, koulutusta ja ohjausta.

Liitto on osallistunut kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin sekä ohjelmayhteistyöhön, mukaan lukien älykkään erikoistumisen ja Interreg-ohjelmien toimeenpano. Kansainvälisten rahoituskanavien tunnettuutta on edistetty sidosryhmäyhteistyön avulla, ja maakunnalliset toimijat ovat olleet mukana useissa EU-rahoitteisissa hankkeissa.

Rahoitusinstrumenttien hallinnointi ja verkostoyhteistyö ovat keskeinen osa maakunnan kehittämistyötä ja tukevat rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämistä myös tulevina vuosina.

Tarkastuslautakunnan arvio

Tarkastuslautakunta toteaa, että liiton edunvalvonta on ollut vuonna 2025 hyvin hoidettua, ja Keski-Pohjanmaan liitto on ollut aktiivisesti esillä niin kansallisissa kuin EU-tason verkostoissa ja rahoituskanavissa.

Lautakunta arvioi kuitenkin, että edunvalvonnan vaikuttavuuden seuranta edellyttää nykyistä tarkempia ja konkreettisempia mittareita. Mittariston kehittäminen parantaisi tavoitteiden toteutumisen arviointia sekä antaisi läpinäkyvämmän kuvan liiton toiminnan tuloksellisuudesta sekä kansallisten ja EU-tasoisten verkostojen hyödyntämisestä.

Tarkastuslautakunta katsoo erittäin tärkeäksi organisaation asiantuntijoiden verkostoitumisen ja myös kasvokkain tapahtuvan yhteistyön, mitkä tukevat pitkällä aikavälillä koko maakunnan kehitystä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että Keski-Pohjanmaan liitto on vuonna 2025 hyödyntänyt EU:n ja kansallisen tason rahoituskanavia maakunnan kehittämisessä pääosin suunnitelmien mukaisesti.

3.7. Talous

Talouden osalta tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman sekä konsernitilinpäätöksen luvut ovat nähtävissä tilinpäätöksestä.

Liiton toimintakehys rahoitetaan jäsenkuntien jäsenmaksuosuuksilla, liiton saamista tuilla ja avustuksilla sekä muilla toimintatuotoilla. Tilikauden 2025 toimintatuotot 2,0 M€ toteutuivat 3,6 % (71 t€) laadittua talousarviota suurempana.

Henkilöstökulut 1,3 M€ alittivat laaditun talousarvion 92 t€ (6,5 %).

Liiton lakisääteiseen toimintaan varatut määrärahat 1,4 M€ alittuivat 277 t€, muutos edellisvuoteen nähden -18 %. Liiton muun toiminnan menomäärärahat 210 t€ alittuivat 29 t€, muutos edellisvuoteen -11,4 %.

Hallinnon osalta määrärahat 118 t€ ylittyivät 39 t€ ja muutos edellisvuoteen nähden oli +54,6 %. Hanketoiminnan menot olivat 208 t€ euroa budjetoitua suuremmat, tulot olivat 68 t€ talousarviota suuremmat. Hanketoiminnan tilikauden netto yhteensä oli -142 t€.

Tilikauden tulos oli 126,5 t€ ylijäämää (edellisvuonna 13,4 t€ ylijäämää). Tilikaudella ei tehty suurempia investointeja.

Liiton taseessa on toimeksiantojen pääomissa ja saaduissa ennakoissa välitysvarat, joita vastaavat summat ovat taseessa toimeksiantojen varoissa ja muissa saamisissa.

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että liiton taloutta on hoidettu huolellisesti ja talousarvion raameissa.

Taloudenpidon tiukkuus herättää kuitenkin kysymyksen siitä, ovatko talousarvion raamit muodostuneet joiltain osin liian kireiksi suhteessa toiminnan tavoitteisiin ja henkilöstön työhyvinvoinnin turvaamiseen.

Lautakunta toteaa lisäksi, että uuden tarkastuslautakunnan perehdytykseksi toivottu koulutuskokonaisuus ei ole toteutunut, ja pitää tärkeänä, että koulutustarpeisiin voidaan vastata paremmin tulevina vuosina.

3.8 Sidosryhmät

Liiton yksi tehtävistä on vahvistaa kuntien ja kuntayhtymien välistä yhteistyötä sekä toimia yhteistyöelimenä kehittämis- ja edunvalvonta-asioissa. Sidosryhmäyhteistyö tukee edunvalvontaa maakunnan kansallisella tasolla ja maakuntaliiton strategisten tavoitteiden toteutumista.

Tarkastuslautakunta on kuullut Keski-Pohjanmaan liiton erilaisia sidosryhmiä tämän arviointikauden aikana.

Tarkastuslautakunnan kuulemisissa sidosryhmät ovat tuoneet esiin, että yhteistyö liiton kanssa on toiminut pääosin hyvin.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tapaamisia ja vuoropuhelua on pidetty hyödyllisinä. Sidosryhmien toive on, että tapaamisia järjestettäisiin jatkossa nykyistä tiheämmin. Tarkastuslautakunta suosittelee, että tätä toivetta myös kuullaan.

4.0 Allekirjoitukset

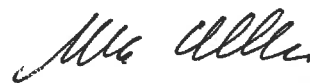
Kokkola 22. huhtikuuta 2026

Joacim Sandbacka
puheenjohtaja

Johanna Järvelä
varapuheenjohtaja

Mika Olkkola
jäsen

Satu Tervola
jäsen

Mikko Tamminen
jäsen